

سند راهبردی پنج ساله آموزشی دانشکده دندانپزشکی اراک (۱۴۰۵ - ۱۴۱۰)

دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی اراک، به عنوان یکی از ارکان آموزشی، درمانی و پژوهشی برجسته در استان مرکزی، با رسالتی روشن در راستای ارتقای سلامت دهان و دندان جامعه، تربیت دندانپزشکان توانمند، متعهد و اغلب بومی، و گسترش مرزهای دانش، اقدام به تدوین سند راهبردی پنج ساله خود نموده است. این سند، به منظور جهت‌دهی منسجم به فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی، درمانی، فرهنگی و بین‌المللی دانشکده، بر پایه واقعیت‌های موجود، فرصت‌های منطقه‌ای و ملی، و ضرورت‌های تحول در آموزش علوم پزشکی تدوین شده است.

چشم‌انداز (Vision)

دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی اراک در افق ۱۴۱۰، دانشکده‌ای پیشرو در آموزش، پژوهش، فناوری و خدمات درمانی در کشور خواهد بود؛ نهادی علمی و اجتماعی که با بهره‌گیری از ظرفیت‌های بومی، سرمایه انسانی متخصص، و فناوری‌های نوین، مرجع علمی منطقه در حوزه سلامت دهان و دندان خواهد بود.

ماموریت (Mission)

این دانشکده با هدف تربیت دندانپزشکان عمومی و اغلب بومی دارای دانش، مهارت و اخلاق حرفه‌ای، در راستای تأمین سلامت دهان جامعه، ارتقاء دانش کاربردی، و ارائه خدمات درمانی دندانپزشکی شایسته به مردم، فعالیت می‌نماید. ما متعهد به توسعه آموزش مبتنی بر شواهد، انجام پژوهش‌های نیازمحور، خدمت‌رسانی عادلانه و حضور مؤثر در عرصه‌های علمی ملی و بین‌المللی هستیم.

ارزش‌های بنیادین (Core Values)

- تعهد به اخلاق حرفه‌ای و کرامت انسانی
- عدالت آموزشی و درمانی
- نوآوری در آموزش، پژوهش و خدمات
- پاسخگویی اجتماعی و نقش فعال در جامعه
- همکاری بین‌رشته‌ای و توسعه مشارکت‌های فناورانه

تحلیل محیطی (SWOT) (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats)

نقاط قوت:

- حضور اعضای هیأت علمی متخصص، جوان و توانمند
- تعامل مناسب با مراکز درمانی و تنوع موارد بالینی
- موقعیت جغرافیایی مناسب برای جذب دانشجو و مراجع درمانی
- مشارکت فعال دانشجویان در عرصه‌های پژوهشی و فرهنگی
- جذب دانشجویان بین الملل انتقال از خارج از کشور در رشته دندانپزشکی از سال ۱۳۹۲
- جذب دانشجویان بین الملل خارجی در رشته دندانپزشکی از سال ۱۴۰۰ و جذب دانشجوی ارشد دندانپزشکی از سال ۱۴۰۳

نقاط ضعف:

- نبود آموزش رشته‌های تخصصی دندانپزشکی
- محدودیت زیرساخت‌ها و تجهیزات آموزشی و بالینی
- ضعف در دیجیتال‌سازی فرایندهای آموزشی و درمانی
- عدم کتابخانه مستقل
- عدم بستر مناسب برای محیط سایت کامپیوتری دانشکده
- کمبود امکانات دیجیتال و به روز برای گروههای آموزشی مثل اسکنر و...
- کمبود برگزاری دوره های دانش افزایی در موارد جدید تکنولوژی از جمله هوش مصنوعی
- تغییر مکرر سر فصل و کوریکولوم آموزشی
- عدم برگزاری جلسات منظم متدولوژی پژوهش جهت ارتقای کیفیت دانش پژوهشی اعضای هیئت
- ضعف در وضعیت بصری محیط دانشکده جهت بهبود روحیه دانشجویان و مراجعین در دانشکده
- خروج و عدم تمایل به ماندگاری اساتید در دانشکده به علت اتمام دوران تعهدات و تمایل به فعالیت در بخش خصوصی
- ناکارآمدی سیستم‌های فناوری اطلاعات و آموزش مجازی - سرعت پایین اینترنت
- کمبود نیروی انسانی در برخی واحدهای کلینیکی و پشتیبانی

فرصت‌ها:

- حمایت سیاست‌گذاران کشوری از توسعه آموزش علوم دندانپزشکی
- قابلیت گسترش تعاملات بین‌المللی و جذب دانشجوی خارجی
- افزایش نیاز جامعه استانی و کشوری به خدمات سلامت دهان با کیفیت روز
- ظرفیت بالای توسعه فناوری‌های نوین در آموزش و درمان

تهدیدها:

- خارج شدن اعضای هیأت علمی طرحی از امور آموزش دانشکده بعد از اتمام طرح
- محدودیت‌های بودجه‌ای و گران شدن روزافزون تجهیزات پزشکی
- رقابت شدید با دانشکده‌های با سابقه و دارای امکانات بیشتر
- تغییرات سریع در استانداردها و سیاست‌های آموزشی کشور

ساز و کار پایش و ارزیابی

برای تحقق اهداف تعیین‌شده در این سند، نظامی منسجم برای پایش مستمر، ارزیابی عملکرد و بازنگری راهبردها طراحی شده است. این سازوکار شامل موارد زیر خواهد بود:

- پایش سالانه عملکرد حوزه‌های کلیدی بر اساس شاخص‌های کمی و کیفی تعریف‌شده
- ارائه گزارش عملکرد ماهانه به شورای راهبردی دانشکده به هیت ریسه دانشکده
- بازنگری دو ساله سند راهبردی با در نظر گرفتن تغییرات محیطی و بازخوردها
- نظرسنجی و جلب مشارکت ذی‌نفعان شامل اعضای هیأت علمی، دانشجویان و کارکنان در فرایند تصمیم‌سازی

این سند شامل اهداف کلان، راهبردها و شاخص‌های عملکردی به تفکیک حوزه‌های آموزشی، بین‌الملل و فناوری است.

اهداف کلان آموزش

ردیف	هدف کلان
۱	ارتقاء کیفیت آموزش نظری و بالینی
۲	توسعه زیرساخت‌ها و منابع آموزشی نوین
۳	توانمندسازی اعضای هیأت علمی در حوزه آموزش
۴	اصلاح و بازنگری برنامه‌های درسی متناسب با نیاز جامعه
۵	نهادینه‌سازی آموزش میان‌رشته‌ای و مهارت‌محور
۶	تقویت فرآیندهای ارزشیابی و بازخورد آموزشی

راهبردهای کلیدی (Strategic Strategies)

- توسعه و اجرای آموزش مبتنی بر شایستگی
- بهره‌گیری از تکنولوژی‌های آموزشی (شبیه‌ساز، آموزش دیجیتال، واقعیت مجازی)
- بازنگری در کوریکولوم آموزشی بر اساس استانداردهای روز
- طراحی سیستم ارزیابی فراگیر، عادلانه و چندبعدی
- ارتقاء توانمندی تدریس اعضای هیأت علمی
- ارتقاء عدالت آموزشی و حمایت از دانشجویان کم‌توان

برنامه‌های اجرایی پیشنهادی

برنامه	توضیح
طراحی کوریکولوم نوین	بازنگری سرفصل‌های آموزشی با تأکید بر نیاز جامعه و شایستگی حرفه‌ای
ایجاد اتاق شبیه‌سازی	تجهیز و راه‌اندازی فضای آموزش مهارت‌های بالینی
برگزاری آزمون‌های مهارتی استاندارد	تدوین بانک سوال و طراحی منظم OSCE(Objective Structured Clinical Examination) و DOPS(Direct Observation of Procedural Skills)
توسعه آموزش مجازی	تولید محتوای الکترونیک با کیفیت
پایش عملکرد آموزشی اعضای هیأت علمی	طراحی فرم‌های ارزیابی تدریس با بازخورد منظم
کارگاه‌های آموزش پزشکی	آموزش تکنیک‌های نوین تدریس، ارزشیابی، طراحی کوریکولوم

جدول شاخص‌های کلیدی عملکرد (KPIs)

هدف	شاخص	مقدار هدف گذاری شده تا سال ۱۴۱۰
ارتقاء کیفیت تدریس	میانگین امتیاز ارزشیابی تدریس	بالای ۹۰٪ رضایت دانشجویان
آموزش مهارت‌های بالینی	برگزاری آزمون‌های استاندارد OSCE (Objective Structured Clinical Examination)	حداقل ۲ بار در سال
توسعه منابع آموزشی	تولید محتوای دیجیتال	بیش از ۱۰۰ ساعت آموزش مجازی
آموزش اعضای هیأت علمی	تعداد کارگاه برگزار شده	حداقل ۴ کارگاه سالانه
بازنگری برنامه درسی	سرفصل‌های بازنگری شده	حداقل ۵۰٪ کوریکولوم تا ۱۴۱۰

پایش و ارزیابی

- سازوکار پایش عملکرد آموزشی به شرح زیر طراحی شده است:
- تشکیل کمیته راهبری آموزش برای رصد اجرای برنامه‌ها
- گزارش سالانه عملکرد آموزشی به شورای آموزشی دانشکده
- بازنگری دوره‌ای اهداف و شاخص‌ها بر اساس بازخوردها و تغییرات محیطی
- نظرسنجی از دانشجویان و اعضای هیأت علمی برای بهبود مستمر برنامه‌ها

حوزه آموزش

شاخص‌های کلیدی	اقدامات پیشنهادی	راهبرد
برگزاری جلسات بازنگری سالانه	بازبینی سرفصل‌های آموزشی	بازنگری برنامه‌های آموزشی
رضایت > ۸۰٪ دانشجویان	راه اندازی سامانه آموزش مجازی	توسعه آموزش دیجیتال
استقرار کامل تا ۱۴۰۶	اجرای آزمون Objective Clinical Structured (OSCE) Examination و ارزشیابی چندبعدی	ارزیابی عملکرد آموزشی
کاهش خطای بالینی	استفاده از شبیه‌ساز، مولاژ و سی تی اسکن Cone beam computed (CBCT) tomography	افزایش مهارت بالینی
کارگاه آموزشی سالانه ۲	برگزاری کارگاه‌های آموزشی	توانمندسازی اساتید

حوزه پژوهش

شاخص‌های کلیدی	اقدامات پیشنهادی	راهبرد
۴۰ پایان‌نامه در سال	ارائه گرنت پایان‌نامه‌های اولویت‌دار	حمایت از پایان‌نامه‌های کاربردی
دریافت مجوز تا ۱۴۰۵	اخذ مجوز مرکز و جذب اعضا	تأسیس مرکز تحقیقات علوم پایه دندانپزشکی
۵۰ مقاله سالانه با ایندکس معتبر Pubmed:ISI.scopus	کارگاه نگارش و تشویق مقاله‌نویسی	افزایش تولید علم
افزایش ۳۰٪ پروژه‌ها	تشکیل کمیته پژوهش دانشجویی	مشارکت دانشجویان
گرنت تا سال ۱۴۰۸	درخواست گرنت‌های ملی/استانی	جذب منابع مالی

حوزه بین‌الملل

شاخص‌های کلیدی	اقدامات پیشنهادی	راهبرد
۱۰۰ دانشجو تا ۱۴۰۹	پلتفرم انگلیسی معرفی دانشکده	جذب دانشجوی خارجی
۵ تفاهم‌نامه رسمی	همکاری با دانشگاه‌های معتبر دنیا	تفاهم‌نامه‌های علمی
اعزام ۱۰ نفر تا ۱۴۰۸ (Summer school)	حمایت از فلوشیپ و فرصت مطالعاتی	فرصت‌های مطالعاتی
۳ رویداد مشترک تا ۱۴۰۷	برگزاری وبینار با اساتید خارجی	همایش مشترک
۳۰ مقاله مشترک تا ۱۴۰۹	تشویق همکاری علمی بین‌المللی	مقالات مشترک

حوزه فناوری و تحول دیجیتال

شاخص‌های کلیدی	اقدامات پیشنهادی	راهبرد
پوشش کامل وای‌فای آموزشی	ارتقاء شبکه و تجهیزات دیجیتال	زیرساخت فناوری
استقرار کامل تا ۱۴۰۶	طراحی پلتفرم آموزشی اختصاصی	سامانه آموزش مجازی
زمان انتظار درمان < ۳ روز	سامانه نوبت‌دهی و سوابق بیماران	مدیریت دیجیتال درمان
آزمون‌های تئوری دیجیتال ۱۰۰٪	آرشیو سوالات و آزمون آنلاین	بانک سوالات دیجیتال
مشارکت $\geq 70\%$ دانشجویان	CAD/CAM (Computer-Aided Design) و Computer-Aided Manufacturing و CBCT (Cone beam computed tomography)	آموزش مهارت دیجیتال

نتیجه‌گیری

این سند راهبردی، مسیر توسعه آموزش در دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی اراک را در افق ۱۴۱۰ ترسیم می‌کند. با اجرایی‌سازی برنامه‌ها و پایبندی به ارزش‌های آموزشی، شاهد ارتقاء جایگاه دانشکده در تربیت دندانپزشکان حرفه‌ای و ارتقاء سلامت جامعه خواهیم بود. همکاری همه‌جانبه مدیران، اعضای هیأت علمی، کارشناسان و دانشجویان در اجرای این برنامه، ضامن موفقیت و اثربخشی آن خواهد بود.